

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio quarta. Vtrum baptismus debeat fieri in aqua.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

16 Tenendū est ergo quod esset verus baptismus si plures baptizarent dicendo, nos baptizamus te, &c.

17 AD Rationes in oppositum dicendum quod plurium agentium sunt plures actiones quando quodlibet agit in subiectum distinctum. Quando vero plura agunt simul in vnum subiectum, tunc est vna actio tantum, vt patet de duobus trahentibus nauem vnam. Et idem est de duobus baptizantibus vnum & eundem.

18 Ad secundum dicendum quod secundum generationem carnalem plures non possunt simul concurrere ad generandum eundem. Et ideo secundum talem generationem aliquis non potest habere plures patres, sed secundum regenerationem spiritualem plures possunt concurrere ad generandum vnum & eundem. Nec oportet quod sit per omnia similitudo hinc & inde.

19 AD Argumenta similiter alterius partis patet responso ex dictis in corpore solutionis.

QUESTIO QVARTA.

Vtrum baptismus debeat fieri in aqua.

Tho. 3. q. 66. ar. 3.

DEinde queritur de materia baptismi, Vtrum baptismus debeat fieri in aqua: & videtur quod non, quia per baptismum conformamur sepulture Christi, sicut dicitur Rom. 6. Consepulti enim sumus cum illo per baptismum in mortem, sed sepultura Christi non fuit in aqua, sed in terra, ergo baptismus non debet fieri in aqua, sed in terra.

2 Item similes effectus sunt a similibus causis, sed baptismus & circumcisio habent similem effectum, ergo debet consistere in similibus rebus, sed circumcisio non fiebat in aqua, ergo nec baptismus.

3 IN Contrarium est quod dicitur Ioan. 3. Nisi quis renatus fuerit ex aqua & spiritu sancto non potest intrare in regnum Dei.

4 **RESPONSIO.** Videnda sunt duo. Primum est an baptismus debeat fieri in aqua. Secundum est de modo an scilicet debeat fieri per immersionem, an aspersionem, an superfusionem.

5 Quantū ad primum sciendum quod principalis causa quare baptismus fiat in aqua, est diuina institutio sicut in omnibus aliis quæ essentialiter pertinent ad sacramentū. Potest tamen triplex ratio assignari congruentie, quare aqua sit conueniens materia baptismi. Prima ex eo quod baptismus est remedium contra originale peccatum. Secunda ex eo quod est primum sacramentum. Tertia ex eo quod est sacramentum maxime necessarium.

6 Prima ratio talis est: illa est conuenientissima materia sacramenti, quæ habet conuenientiam maximam cum effectu sacramenti, sed aqua habet maximam conuenientiam cum effectu baptismi, ergo &c. Maior patet: quia sacramenta ex similitudine representant secundum Hug. lib. de Sacram. Minor probatur, quia effectus baptismi est ablutio originalis peccati, & refrigeratio fomitis seu mitigatio. His autem duobus effectibus maxime conuenit aqua ratione duarum qualitatū quas habet, quæ sunt humiditas & frigiditas, ratione humiditatis est maxime ablutiva. Et per hoc representat abluionem originalis peccati: ratione frigiditatis est caloris extinctiua vel mitigatiua, & per hoc representat mitigationem fomitis, quare &c.

7 Ex secundo ratio sumitur talis, per baptismum regeneramur ad esse spirituale sicut per generationem carnalem accipimus esse carnale. Ex hoc sic arguitur: regeneratio debet correspondere generationi, sed ad generationem viuentium maxime confert aqua materialiter, vt patet ex 17. de Animalibus, ergo ad generationem spirituales requiritur aqua vt materia.

8 Ex tertio sumitur talis ratio: in sacramento maxime necessitatis debet materia maxime esse communis ne aliquem excuset inopia, sed baptismus est sacramentum maxime necessitatis cum sit remedium paruulorum qui sibi subuenire non possunt, aqua autem est maxime communis. Inuenitur enim vbiq; & quasi pro nihilo, ergo aqua est conuenientissima materia baptismi. dico autem de aqua elementari quæ solum est aqua proprie dicta. In aliis autem aquis quæ non habent naturam neq; speciem aquæ elementaris non potest fieri baptismus, vt sunt aquæ factæ per sublimationem seu sublimationem, vt rosacea

vel quæcunq; alia simili modo facta. Et alia quæ dicitur aquæ licet secundum veritatem sint humores à mistis corporibus effluentes, vt lacryma vitis vel quicunque alius humor resolutus ab arboribus vel aliis corporibus mistis.

9 Quantum ad secundum dicendum est quod de necessitate baptismi non est quod fiat per immersionem, sed potest fieri per aspersionem, vel superfusionem. Congruentius tamen fit per immersionem, & per trinam magis quam per simplicem. Primum patet, quia cum baptismus secundum nomen suum sit quædam ablutio (vnde & sic dicitur per Magistru in litera) illud est solum in sacramento de necessitate baptismi quod est de necessitate abluionis, sed de necessitate abluionis non est quod fiat immergendo, imò potest fieri aspergendo vel superfundendo, ergo &c. Ex scriptura etiam patet quod in primitiua ecclesia, datus est baptismus per aspersionem, quia quandoque in vno die baptizati sunt tria milia, vt habetur Act. 2. quod non potuit fieri per paucos homines, vt erat Apostoli, si factum fuisset per cuiuslibet immersionem. Secundum patet, quia per baptismum conformamur sepulture Christi, vt dictum fuit. Ex quo etiam prouenit nobis plena remissio peccatorum, vt infra patebit, sed hæc conformitas magis est per immersionem quam per aspersionem, & magis per trinam quam per simplicem propter triduum sepulture Christi, ergo congruentius est quod baptismus fiat per trinam immersionem quam alio modo. In his tamen seruandus est mos ecclesie, sicut dicit Greg. & habetur de consec. di. 4. cap. de trina immersione. Canonones autem qui inducunt trinam immersionem fieri, sicut ille de consec. di. 4. si quis presbyter. & si qui alii sunt consimiles non respiciunt id quod est de necessitate sacramenti: sed illud quod est de consuetudine loci, vel de congruitate extrinsecæ representationis. Canon autem qui præcipit simplicem fieri, vt est ille qui habetur de consec. di. 4. propter vitandum, &c. similiter non dicit quod est de necessitate sacramenti, sed damnat errorem illorum qui dicunt quod necessarium est fieri trinam: vnde dicit sic propter vitandum schismatis scandalum, vel hæretici dogmatis vsum simplicem tenemus baptismi immersionem. Ad argumenta.

10 Ad primum dicendum quod representatio sepulture Christi non est de necessitate sacramenti, sed solum de congruitate, cum sit res extrinsecæ, & non contenta: si significatio enim sacramentorum per se respicit effectum contentum, cui magis in baptismo respondet aqua quam terra.

11 Ad secundum dicendum quod neq; circumcisio, neq; baptismus conueniunt in hoc quod tollunt originale peccatum ex naturali virtute ipsarum rerum, sed in quantum significat aliquid spirituale, in qua significatione conuenit aqua baptismi cum instrumento circumcissionis, quia per vtrumque fit alicuius ablatio, per instrumentum quidem circumcissionis ablatio præputij superflui: per aquam vero sordium corporis ablatio, per quorum vtrumque significatur sufficiens ablatio originalis peccati.

Sententia huius distinctionis. IIII.
in generali & speciali.

Hic dicendum est. Superius determinauit Magister de Sacramento baptismi, quantum ad ea quæ conueniunt ei secundum se. Hic vero determinat de effectu baptismi per comparationem ad suscipientes. Et diuiditur in duas partes. Primo enim determinat de effectu baptismi, quantum ad omnes. Secundo specialiter, quantum ad paruulos, ibi, solet etiam queri si paruulis. Prima in tres diuiditur. Primo ostendit quomodo quidam recipit sacramentum & rem sacramenti. Secundo quomodo quidam suscipiunt sacramentum, & non rem sacramenti. Tertio quomodo quidam rem, & non sacramentum. Secunda ibi, qui vero sine fide accedunt. Tertia ibi, sunt etiam alii, vt supra posuimus. Secunda istarū diuiditur in duas. Primo determinat veritatem. Secundo obicit in contrariū, & soluit, ibi, videtur tamen dicere Aug. Ista vero pars sunt & alii, in qua ostendit quomodo quidam recipiunt rem